

Αρχική σελίδα>Αναζήτηση επαγγελματία του νομικού κλάδου>Αναζήτηση εμπειρογνώμονα Αναζήτηση εμπειρογνώμονα

Ρουμανία

I. Κατάλογοι και μητρώα πραγματογνωμόνων

Στη Ρουμανία οι πραγματογνώμονες κατηγοριοποιούνται σε καταλόγους ανά ειδικότητα. Τα μητρώα πραγματογνωμόνων τίθενται στη διάθεση των δικαστηρίων από το Υπουργείο Δικαιοσύνης και τηρούνται από τα πολιτικά δικαστήρια ή τα ποινικά δικαστήρια. Οι σχετικοί κατάλογοι διατίθενται [εδώ](#). Οι πραγματογνώμονες λαμβάνουν άδεια και καταχωρίζονται στο μητρώο έπειτα από εξετάσεις που διοργανώνονται από το Υπουργείο Δικαιοσύνης.

Για να αποκτήσει την ιδιότητα δικαστικού πραγματογνώμονα, ο υποψήφιος πρέπει να πληροί τις ακόλουθες προϋποθέσεις:

να είναι Ρουμάνος πολίτης, πολίτης κράτους μέλους της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή του Ευρωπαϊκού Οικονομικού Χώρου ή πολίτης της Ελβετικής Συνομοσπονδίας·

να γνωρίζει τη ρουμανική γλώσσα·

να έχει πλήρη δικαιοπρακτική ικανότητα·

να έχει ολοκληρώσει σπουδές στην ειδικότητα για την οποία προσέρχεται στις εξετάσεις πραγματογνωμόνων, αποδεικνυόμενες με πτυχίο·

να διαθέτει τουλάχιστον τριετή εμπειρία στην ειδικότητα αυτή·

να είναι ιατρικά ικανός για την εκτέλεση των καθηκόντων πραγματογνωμόνων·

να έχει λευκό ποινικό μητρώο και καλή επαγγελματική και κοινωνική φήμη·

να περάσει με επιτυχία τις εξετάσεις που διοργανώνει το Υπουργείο Δικαιοσύνης.

Πολίτης άλλου κράτους μέλους της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή του Ευρωπαϊκού Οικονομικού Χώρου ή Ρουμάνος πολίτης που έχει αποκτήσει τα απαιτούμενα επαγγελματικά προσόντα σε άλλο κράτος μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή του Ευρωπαϊκού Οικονομικού Χώρου μπορεί να αποκτήσει την ιδιότητα του πραγματογνώμονα στη Ρουμανία υπό τους ίδιους όρους με τους Ρουμάνους πολίτες.

Οι πραγματογνώμονες μπορούν να διαγραφούν από το μητρώο με δική τους επιθυμία, αν δεν πληρούν πλέον τις προϋποθέσεις ή αν το αποφασίσει η αρμόδια αρχή.

II. Προσόντα των πραγματογνωμόνων

Οι πραγματογνώμονες, για να θεωρούνται πραγματογνώμονες, πρέπει να είναι μέλη επαγγελματικής οργάνωσης.

III. Αμοιβή των πραγματογνωμόνων

1. Πολιτική δικονομία

Η δικαστική απόφαση διορισμού του πραγματογνώμονα ορίζει την αμοιβή του πραγματογνώμονα και, αν συντρέχει περίπτωση, την προκαταβολή των εξόδων ταξιδιού του. Το δικαστήριο μπορεί να ζητήσει από τον πραγματογνώμονα να προϋπολογίσει εγγράφως τα έξοδα της πραγματογνωμοσύνης εντός συγκεκριμένης προθεσμίας.

Η απόδειξη πληρωμής της αμοιβής κατατίθεται στη γραμματεία του δικαστηρίου από τον διάδικο στον οποίο απευθυνόταν η απόφαση, εντός πέντε ημερών από τον διορισμό του πραγματογνώμονα ή εντός της προθεσμίας που όρισε το δικαστήριο. Το δικαστήριο μπορεί να αυξήσει την αμοιβή έως ότου υποβληθεί η έκθεση πραγματογνωμοσύνης.

2. Ποινικές διαδικασίες

Ο πραγματογνώμονας δικαιούται αμοιβή για τη διεξαγωγή της πραγματογνωμοσύνης. Το ύψος της αμοιβής καθορίζεται από τον εισαγγελέα ή το δικαστήριο ανάλογα με τη φύση και την πολυπλοκότητα της υπόθεσης και τα έξοδα στα οποία υποβάλλεται ο πραγματογνώμονας.

IV. Ευθύνη των πραγματογνωμόνων

Οι πραγματογνώμονες ευθύνονται βάσει των γενικών διατάξεων περί συμβατικής και αδικοπρακτικής ευθύνης. Υποχρεούνται να συνάψουν σύμβαση ασφάλισης επαγγελματικής ευθύνης για την κάλυψη της ενδεχόμενης ευθύνης τους.

Σε βάρος των δικαστικών τεχνικών πραγματογνωμόνων που διαπράττουν παράπτωμα κατά την άσκηση των καθηκόντων τους είναι δυνατόν να επιβληθούν οι ακόλουθες πειθαρχικές κυρώσεις από την Κεντρική Υπηρεσία Δικαστικής Τεχνικής Πρακτογνωμοσύνης, ανάλογα με τη βαρύτητα του διαπραχθέντος παραπτώματος:

έγγραφο προειδοποίηση·

αναστολή του δικαιώματος άσκησης των καθηκόντων δικαστικού πραγματογνώμονα για διάστημα από 3 μήνες έως ένα έτος·

στέρηση της ιδιότητας του δικαστικού πραγματογνώμονα.

V. Περαιτέρω πληροφορίες σχετικά με τις διαδικασίες πραγματογνωμοσύνης

Οι κύριες νομικές διατάξεις που διέπουν τη δικαστική πραγματογνωμοσύνη στη Ρουμανία είναι τα άρθρα 330-331 του ρουμανικού κώδικα πολιτικής δικονομίας. Περαιτέρω, εφαρμόζονται κατά περίπτωση τα άρθρα 172-191 του ρουμανικού κώδικα ποινικής δικονομίας.

Οι πραγματογνώμονες κατηγοριοποιούνται σε καταλόγους ανά ειδικότητα. Τα μητρώα πραγματογνωμόνων είναι δημόσια και δημοσιεύονται στον ιστότοπο του Υπουργείου Δικαιοσύνης.

Για να εγγραφούν στο μητρώο, οι πραγματογνώμονες πρέπει να υποβάλουν αίτηση.

1. Διορισμός πραγματογνωμόνων

Το ρουμανικό **αστικό δίκαιο** προβλέπει τον διορισμό ενός ή τριών πραγματογνωμόνων. Πρακτογνώμονες μπορούν να διοριστούν από το δικαστήριο και από τους διαδίκους. Οι διάδικοι μπορούν να συμφωνήσουν επί ενός πραγματογνώμονα. Αν δεν συμφωνήσουν, ο πραγματογνώμονας θα επιλεγεί τυχαία από το δικαστήριο σε δημόσια συνεδρίαση, από κατάλογο που καταρτίζει και κοινοποιεί η υπηρεσία πραγματογνωμοσύνης.

Το ρουμανικό **ποινικό δίκαιο** προβλέπει τον διορισμό ενός μόνο πραγματογνώμονα. Ο πραγματογνώμονας μπορεί να διοριστεί από το δικαστήριο κατά τη διάρκεια της δίκης και από τον εισαγγελέα κατά τη διάρκεια της ανάκρισης. Κατά γενικό κανόνα, ο εισαγγελέας ή το δικαστήριο διορίζει έναν πραγματογνώμονα. Μόνο σε περιπτώσεις στις οποίες απαιτούνται διεπιστημονικές γνώσεις διορίζονται δύο ή περισσότεροι πραγματογνώμονες.

Για τον σκοπό αυτό, χρησιμοποιείται το ίδιο μητρώο που χρησιμοποιείται και στις αστικές υποθέσεις. Οι προβλεπόμενες για τους πραγματογνώμονες απαιτήσεις είναι οι ίδιες τόσο στις ποινικές όσο και στις αστικές διαδικασίες.

α) Διορισμός από το δικαστήριο

Το πολιτικό ή το ποινικό δικαστήριο έχει την ευχέρεια να διορίσει πραγματογνώμονα είτε αυτεπαγγέλτως είτε κατόπιν ρητού αιτήματος διαδίκου, αν τα σχετικά ζητήματα δεν μπορούν να διαγνωστούν παρά μόνο με τη βοήθεια ειδικού. Στην περίπτωση αυτή, ο πραγματογνώμονας οφείλει να απαντήσει στα

ερωτήματα του δικαστηρίου ή του εισαγγελέα εντός συγκεκριμένης προθεσμίας. Ο πραγματογνώμονας οφείλει να γνωστοποιήσει στο δικαστήριο κάθε τυχόν σύγκρουση συμφερόντων του. Οι διορισμένοι από το δικαστήριο πραγματογνώμονες έχουν πρόσβαση στη δικογραφία.

β) Διορισμός από τους διαδίκους

Στη Ρουμανία υπάρχουν διάφορα είδη διορισμένων από διάδικο πραγματογνώμωνων:

εγκεκριμένοι ανεξάρτητοι πραγματογνώμονες, που διορίζονται κατόπιν αιτήματος των διαδίκων ή του κατηγορουμένου (άρθρο 172 παράγραφος 8 του κώδικα ποινικής δικονομίας)

επίσημοι πραγματογνώμονες από εργαστήρια ή ειδικευμένα ιδρύματα

εγκεκριμένοι ανεξάρτητοι εθνικοί πραγματογνώμονες

πρακτογνώμονες από το εξωτερικό (άρθρο 172 παράγραφος 8 του κώδικα ποινικής δικονομίας).

Όταν δεν υπάρχουν διαθέσιμοι εγκεκριμένοι πραγματογνώμονες, το δικαστήριο μπορεί να ζητήσει τις απόψεις ενός ή περισσότερων προσώπων ή ειδικών στον οικείο τομέα (άρθρο 330 παράγραφος 3 του κώδικα πολιτικής δικονομίας), που καθίστανται, στο πλαίσιο αυτό, εξωδικαστικοί πραγματογνώμονες ή μάρτυρες με ειδικές γνώσεις. Οι πραγματογνώμονες που διορίζονται από τους διαδίκους ελέγχουν τη δράση του πραγματογνώμονα που έχει διοριστεί από το δικαστήριο. Οι διάδικοι δεν μπορούν να διορίσουν πραγματογνώμονα αν δεν έχει διορίσει πραγματογνώμονα το δικαστήριο (άρθρο 173 παράγραφος 4 του κώδικα ποινικής δικονομίας). Οι μάρτυρες με ειδικές γνώσεις είναι μάρτυρες με ειδικές επιστημονικές ή τεχνικές γνώσεις οι οποίοι εξετάζονται από το δικαστήριο.

Οι πραγματογνώμονες έχουν το δικαίωμα να αρνηθούν να διεξαγάγουν την πραγματογνωμοσύνη για τους ίδιους λόγους που οι μάρτυρες έχουν το δικαίωμα να αρνηθούν να καταθέσουν.

2. Διαδικασία

α) Πολιτική δικονομία

Ο δικαστής δεν δεσμεύεται από τη γνωμοδότηση του πραγματογνώμονα. Μόνη υποχρέωση του πραγματογνώμονα είναι να υποβάλει την έκθεσή του. Οι πραγματογνώμονες μπορούν να επικοινωνούν με τους διαδίκους κατά τη διάρκεια της διαδικασίας, ενώ οι πραγματογνώμονες που έχουν διοριστεί από το δικαστήριο χρειάζονται για τον σκοπό αυτόν άδεια του δικαστηρίου.

i. Έκθεση πραγματογνωμοσύνης

Στις ρουμανικές διαδικασίες πραγματογνωμοσύνης δεν απαιτείται η υποβολή προκαταρκτικής έκθεσης πραγματογνωμοσύνης. Η κύρια έκθεση μπορεί να υποβληθεί μόνο εγγράφως. Ο πραγματογνώμονας πρέπει να ακολουθήσει συγκεκριμένη δομή κατά την παρουσίαση της έκθεσής του.

Αν υπάρχει ανάγκη αποσαφήνισης ή συμπλήρωσης της έκθεσης πραγματογνωμοσύνης ή αν υπάρχουν ασυμβατότητες μεταξύ των γνωμοδοτήσεων των πραγματογνώμωνων, το δικαστήριο μπορεί, αυτεπαγγέλτως ή κατόπιν αιτήματος των διαδίκων, να ζητήσει από τους πραγματογνώμονες να αποσαφηνίσουν ή να συμπληρώσουν τις εκθέσεις τους.

Το δικαστήριο μπορεί να διατάξει αντιπρακτογνωμοσύνη κατόπιν αιτήματος των διαδίκων ή αυτεπαγγέλτως, αν συντρέχει συναφώς εύλογη αιτία. Η αντιπρακτογνωμοσύνη διεξάγεται από πραγματογνώμονα άλλον από αυτόν που εκπόνησε την αρχική έκθεση. Το δικαστήριο αποφασίζει ελεύθερα το σκεπτικό επί του οποίου στηρίζει την απόφασή του.

ii. Ακροαματική διαδικασία

Στο πλαίσιο της ποινικής δίωξης ή της ποινικής δίκης, ο πραγματογνώμονας μπορεί να εξεταστεί από τον ανακριτή ή το δικαστήριο κατόπιν αιτήματος του εισαγγελέα ή των διαδίκων ή αυτεπαγγέλτως, αν η εξέτασή του είναι αναγκαία για να διευκρινιστούν τα πορίσματα ή τα συμπεράσματα του πραγματογνώμονα.

Στο πλαίσιο της πολιτικής δικονομίας, αν οι πραγματογνώμονες μπορούν να διατυπώσουν άμεσα τη γνωμοδότησή τους, εξετάζονται κατά την ακροαματική διαδικασία, βάσει των ίδιων κανόνων που διέπουν και τις μαρτυρικές καταθέσεις, και η γνωμοδότησή τους καταγράφεται στην απόφαση.

β) Ποινικές διαδικασίες

Αν ο εισαγγελέας ή το δικαστήριο κρίνει ότι η πραγματογνωμοσύνη είναι ελλιπής και ότι οι ελλείψεις της δεν μπορούν να αποκατασταθούν με την εξέταση του πραγματογνώμονα, το δικαστήριο διατάζει, αυτεπαγγέλτως ή κατόπιν αιτήματος των διαδίκων, συμπληρωματική πραγματογνωμοσύνη από τον ίδιο πραγματογνώμονα. Αν δεν είναι δυνατόν να οριστεί ο ίδιος πραγματογνώμονας, διατάζεται αντιπρακτογνωμοσύνη.

Ο εισαγγελέας ή το δικαστήριο διατάζει νέα πραγματογνωμοσύνη αν τα συμπεράσματα της έκθεσης πραγματογνωμοσύνης είναι ασαφή ή αντιφατικά και οι ελλείψεις αυτές δεν μπορούν να αποκατασταθούν με την εξέταση του πραγματογνώμονα.

Οι πληροφορίες που παρουσιάζονται στην παρούσα ενότητα συγκεντρώθηκαν στο πλαίσιο του έργου «Εξεύρεση πραγματογνώμονα» από σημεία επαφής ανά χώρα που επιλέχθηκαν από το Ευρωπαϊκό Ίδρυμα Εμπειρογνωσίας και Εμπειρογνώμωνων (European Expertise & Experts Institute – EEEI).

Τελευταία επικαιροποίηση: 22/09/2020

Την έκδοση αυτής της σελίδας στην εθνική γλώσσα διαχειρίζεται το εκάστοτε κράτος μέλος. Οι μεταφράσεις έχουν γίνει από την αρμόδια υπηρεσία της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Οι τυχόν αλλαγές που επιφέρει η αρμόδια εθνική αρχή στο πρωτότυπο ενδέχεται να μην έχουν περιληφθεί ακόμα στις μεταφράσεις. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή δεν αναλαμβάνει καμία ευθύνη όσον αφορά τις πληροφορίες ή τα στοιχεία που περιλαμβάνονται ή για τα οποία γίνεται λόγος στο παρόν έγγραφο. Βλ. την ανακοίνωση νομικού περιεχομένου για τους κανόνες πνευματικής ιδιοκτησίας που ισχύουν στο κράτος μέλος που είναι αρμόδιο για την παρούσα σελίδα.